

Zubní pasty

Funkce

Zubní pasty jsou kosmetické přípravky využívané jako pomůcky při péči o hygienu dutiny ústní. Jsou nosiči aktivních látek a pomáhají zvýšit účinnost čištění zubním kartáčkem díky lubrikačním vlastnostem.

Složení

- **Plniva** : Využívají se deriváty celulózy (karboxymethylcelulóza nebo hydroxyethylcelulóza) či algináty.
- **Abráziva**
 1. **anorganická**: uhličitán vápenatý, hydrogenofosforečnan vápenatý (anhydrát či dihydrát) nebo pyrogenní kyselina křemičitá
 2. **organická**: polymetylmetakryláty nebo polyvinylchloridy
- **Změkčovadla**: Někdy označované jako zvláčňovadla. V pastách to je například glycerin nebo polyethylenglykoly.
- **Povrchově aktivní látky**: Někdy označované jako tenzidy, detergenty nebo pěnidla. Příkladem může být sodium laurylsulfát, natrium laurylsarkosinát nebo cocamidopropyl betain.
- **Konzervační látky**: Často se užívají parabeny (estery kyseliny parahydroxybenzoové).
- **Sladidla**: Ty mají za úkol zpříjemnit chuť pasty.
- **Aromatické látky**: Nejčastěji jsou to výtažky z mentolu, máty peprné a kadeřavé, eukalyptu, kmínu, eugenolu, anýzu i různých druhů ovoce.
- **Rozpouštědlo**: V zubních pastách plní tuto funkci čištěná voda.

Nanesení zubní pasty (pacient by měl použít množství o velikosti hrachu)

Aktivní látky

- **Látky zvyšující odolnost zubní skloviny proti vlivu kyselin**
 1. **anorganické sloučeniny**: fluorid sodný (NaF), fluorid cíničitý (SnF_2), monofluorofosforečnan sodný (Na_2FPO_4)
 2. **organické sloučeniny**: aminfluorid
- **Látky s adstringentním účinkem**: například aluminium aceticotartarát, aluminium chlorhydroxyallantoinát, mléčnan hliníkový či mořská sůl i některé rostlinné extrakty
- **Látky s protizánětlivou přísadou**: různé rostlinné extrakty – užívá se heřmánek pravý (*Matricaria chamomilla*), řepík lékařský (*Agrimonia eupatoria*), šalvěj lékařská (*Salvia officinalis*)
- **Látky omezující tvorbu plaku**: chlorhexidin, triclosan, esenciální oleje (mentol, eugenol, eukalyptol), enzymy (například glukózooxidáza, aminoglukosidáza a laktoperoxidáza)
- **Látky omezující tvorbu zubního kamene**: pyrofosfát sodný a draselný, chlorid a citrát zinečnatý
- **Látky snižující citlivost dentinu**: fluoridy, chlorid strontnatý, dusičnan draselný, citronan sodný, hydroxyapatit
- **Látky bělící**: papain, kyselina citronová a nejčastěji peroxidy

Rozdělení zubních past

Dle obsahu fluoru můžeme dělit zubní pasty do třech kategorií:

- **Pasty dětské** – 250 až 400 ppm fluoru
- **Pasty kosmetické** – 1000 až 1500 ppm fluoru
- **Pasty terapeutické** – 1800 až 2500 ppm fluoru

Fluoridované zubní pasty snižují kazivost chrupu o 20 až 30 %. Důvodem sníženého obsahu fluoridů u zubních past pro nižší věkové skupiny je časté polykání zubní pasty dětmi, což by mohlo ve větším množství ohrozit jejich zdraví.

Odkazy

Související články

- Techniky čištění zubů
- Dentální hygiena
- Prevence zubního kazu
- Hygiena a prevence v zubním lékařství

Použitá literatura

- DOSTÁLOVÁ, Tatjana, et al. *Stomatologie*. 1. vydání. Praha : Grada Publishing, a.s, 2008. 196 s. ISBN 978-80-247-2700-4.
- BROUKAL, Zdeněk. *Prostředky a techniky pro hygieny dutiny ústní* [přednáška k předmětu Preventivní zubní lékařství 1, obor zubní lékařství, 1. LF UK]. Praha. 8. 12. 2015.
- MAZÁNEK, Jiří, et al. *Zubní lékařství : Propedeutika*. 1. vydání. Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-3534-4.